Ulcus - Behandling

D01300	Utgave: 5.00	Gjelder fra: 30.10.2023	Side 1 av 4

Hensikt og omfang

- Sikre best mulig behandling hos pasienter med ulcus.

Ansvar/målgruppe

- Medisinske leger

Handling

Ulcus - Biopsier og kontroll

Ulcus ventriculi	• Alltid biopsier fra sår og sårkant med mindre det nylig har vært blødning. I så tilfelle, gastroscoperes på nytt innen kort tid for biopsering. • Alle pasienter kontrolleres etter 2 måneder for å se at såret er grodd og utelukke malignitet. • Husk å ta biopsi fra ulcus ventriculi for å utelukke cancer!
Ulcus duodeni	• Ikke rutinemessig biopsi fra såret med mindre spesiell mistanke (malignitet/crohn). • Det er ikke nødvendig med kontroll, med mindre pasienten har et spesielt funn.

- Ved **ulcus ventriculi** skal pasienten til kontrollgastroscopi for å utelukke cancer etter ca 8 uker, da kan HUT-test tas ev. ny gastroskopi med ureasetest ved u. ventriculi.
- Ukompliserte Hp-negative sår behandles vanligvis 4 uker med en protonpumpehemmer.
- Momenter som tilsier langtidsprofylakse med syrehemmer:
  - Pasienter som har hatt blødningskomplikasjoner
  - Langtidsbehandling med NSAID
  - Bruk av antikoagulasjon
  - Gamle

Helicobacter pylori - diagnostikk

Biopsi

- 2 stk fra antrum og corpus
- Proksimalt for ev. ulcus ventriculi
- Ved pågående syrehemming tendens til å vandre proksimalt

Hurtig ureasetest (HUT/RUT)

- God sensitivitet. Nedsatt ved syrehemmer og ved blødning.

Dyrkning

- Mer sensitiv enn HUT-test ved syrehemming. Legges på PORT-PYL og sendes mikrobiologisk avd. ved Sykehuset Østfold.

Histologi

- Meget sensitiv, kan ev. suppleres med immunhistokjemi

C13 pusteprøve

- Brukes rutinemessig hvis ønske om kontroll etter behandling, gjerne etter 2 – 3 måneder
- Meget sensitiv
- Må tas 2-4 uker etter seponering av syrehemmer

Serologi

- IgG anti HP-serologi (Pyloriset EIA – G III – Orion diagnostica)
- Sensitivitet 99 % og spesifisitet 91 %
- Fall i titer på 40 % indikerer med stor sikkerhet vellykket eradikasjon
- Kan evt. være alternativ til pusteprøve, kan også brukes under syrehemmebehandling

HP-antigentest i fæces (HpSA)

- Like god som pusteprøve, påvirkes av syrehemmere

Helicobacter pylori – behandling

- Indikasjoner for eradikering av Helicobacter pylori: Forutsetning: Påvist helicobacter pyloriinfeksjon infeksjon ved en av metidene beskrevet ovenfor.

Bredt anerkjente indikasjoner

- Verifisert ulcussykdom: Aktivt ulcus, tidligere gastroscopisk eller røntgenologisk påvist ulcus, eller tydelig arraktig og deform bulbus, evt. med betennelse og erosjoner
- MALT-lymfom
- Pasienten er operert for cancer ventriculi
- Atrofisk gastritt med intestinal metaplasi

Mer diskutable indikasjoner

- Funksjonell dyspepsi. Ved uttalte dyspepsiplager uten påvist ulcus kan man også overveie helicobacterrettet behandling, men man må være forsiktig med å love bedring av symptomene. Kanskje bare 10 % har effekt, men kostnad-nytte studier har vist at dette er rasjonelt.

Ved **NSAID-ulcus** er det anbefalt å gi helicobacterbehandling hvis pasienten er infisert.

Jernmangelanemi

- Kan overveies ved uforklart jernmangelanemi (pangastritt, achlorhydri, ascorbinsyre ↓)

Immunologisk trombocytopeni (ITP)

- Noen av pasientene får økning av platetall

Pasientens ønske?

Ved langtidsbehandling med protonpumpehemmere (PPI).

- Maastricht anbefaler, grad B, ikke anbefalt i danske retningslinjer, ikke vanlig i Norge.

Kurer

OAM 10 dager STANDARD 1. LINJE	Resept	Omeprazol 40 mg x 2 Amoxicillin 500 mg x 3 Flagyl 400 mg x 3
OCM 10 dager Aktuell ved penicillinallergi	Resept	Omeprazol 40 mg x 2 Clarithromycin 500 mg x 2 Metronidazol 500 mg x 2
Forsterket OAC 10 dager 2. linje behandling	Resept	Omeprazol 40 mg x 2 Amoxicillin 750 g x 3 Clarithromycin 500 mg x 2
Kvadruppel kur 10 dager 2. linje behandling	Resept	Omeprazol 20 mg x 2 Flagyl 400 mg x 4 Pepto Bismol tabl. 262 mg x 4 Oksytetracysclin 500 mg x 4
OAL 10 dager 3. linje behandling (dyrkning)	Resept	Omeprazol 40 mg x 2 Amoxicillin 750 mg x 3 (evt clarithromycin) Levofloxacin 250 mg x 3 (Tavanic- reg fritak!)

God compliance er viktig

- Kontroll: C 13-pusteprøve
- Hvis man ønsker å være sikker på effekten av helicobacterkuren, kalles pasienten inn til pusteprøve etter 2 – 3 måneder

Referanser

SI/17.09-24	Ulcus - OCM 10 dager, standard 1. linjekur mot helicobacter pylori v/penicillinallergi
SI/17.09-26	Ulcus - OAC 10 dager, 2.linjekur mot helicobacter pylori
SI/17.09-27	Ulcus - OAL 10 dager, 3. linjekur mot helicobacter pylori etter dyrkning
SI/17.09-28	Ulcus - OAM 10 dager, standard 1. linjekur mot helicobacter pylori
SI/17.09-29	Ulcus - Vismut 10 dager, 2. linje kvadruppelkur mot helicobacter pylori

Eksterne refeanser

NEL – Norsk elektronisk legehåndbok. [Internett] Helicobacter pylori tester. [Oppdatert jul 2019; hentet 15.07.22] Tilgjengelig fra: http://nevro.legehandboka.no/handboken/nel/prover-og-svar/immunologi/helicobacter-pylori/https://nhi.no/sykdommer/magetarm/magesekk/helicobacter-pylori/?page=all